

مجموعهٔ
هنر در تمدن اسلامی

معماری ۲

زیر نظر
دکتر مهرداد قیومی بیدهندی

تهران

۱۳۹۷

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)
پژوهشکدهٔ تحقیق و توسعهٔ علوم انسانی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	بخش پنجم: سرزمین‌های شرقی در سده‌های هفتم تا نهم
۳	فصل ۲۱: معماری روزگار ایلخانان (سیده‌میترا هاشمی)
۵	۱. کاخ‌ها
۶	۲. کاروان‌سراها
۶	۳. مساجد و مدارس
۸	۴. مقابر
۱۱	۵. ابواب برّ
۱۲	۶. ویژگی‌های معماری
۱۵	پی‌نوشت
۱۶	فهرست منابع
۱۸	نمونه: مجموعه‌ی شیخ عبدالصمد اصفهانی، نطنز (حمیدرضا پیشوائی)
۱۸	۱. صورت و تاریخ مجموعه‌ی نطنز
۱۸	۱-۱ مجموعه‌ی نطنز در نگاه نخست
۱۹	۱-۲ مسجد جامع
۲۲	۱-۳ بقعه
۲۴	۱-۴ خانقاه و مناره
۲۶	۲. سیاق مجموعه
۲۶	۲-۱ ذکر نطنز و مجموعه‌ی شیخ عبدالصمد در آثار کهن
۲۷	۲-۲ طریقت سهروردیه و شیخ عبدالصمد نطنزی
۲۷	۲-۳ زین‌الدین ماستری و دیگر حامیان
۲۸	۳. حیات مجموعه‌ی نطنز
۳۰	مؤخره
۳۲	پی‌نوشت
۳۵	فهرست منابع
۳۷	فصل ۲۲: معماری روزگار مظفریان (ذات‌الله نیک‌زاد، مطهره دانایی‌فر)
۳۷	۱. نگاهی به تاریخ و جغرافیای مظفریان
۳۷	۱-۱ تاریخ
۳۷	۱-۲ جغرافیا

۳۸	۲. اقسام آبادانی و گونه‌بناها
۳۸	۲-۱ تحکیم و گسترش شهر
۳۸	۲-۲ آبادانی روستا
۳۹	۲-۳ جاری کردن قنات
۳۹	۲-۴ تأمین راه
۳۹	۲-۵ بناهای خیر
۴۰	۲-۶ باغ
۴۰	۲-۷ خانه
۴۱	۳. آثار
۴۱	۳-۱ آثار مبارزالدین محمد
۴۴	۳-۲ آثار رکن‌الدین و شمس‌الدین
۴۷	۳-۳ آثار خویشان مبارزالدین
۵۰	۳-۴ دیگر آثار
۵۱	۴. مشترکات آثار
۵۲	مؤخره
۵۴	پی‌نوشت
۵۵	فهرست منابع

فصل ۲۳: معماری روزگار تیموریان (شیلا بلر و جاناتان بلوم / ترجمه محمد نخعی)

۵۷	عهد تیمور
۵۷	عهد شاهرخ و همسرش گوهرشاد
۶۲	عهد سلطان حسین بایقرا
۶۷	پی‌نوشت
۶۸	فهرست منابع

فصل ۲۴: معماری روزگار ترکمانان قراقوینلو و آق‌قوینلو (نگار صبوری، مهدی گلچین عارفی)

۷۰	۱. قراقوینلوها (۷۸۰-۸۷۴ق)
۷۰	۲. آق‌قوینلوها (ح ۷۸۰-۹۰۸ق)
۷۱	۳. کانون‌های آبادانی و هنر
۷۲	۴. مسئله انتساب
۷۳	۵. آثار معماری
۷۴	۵-۱ مقبره حلیمه‌خاتون، گواش
۷۵	۵-۲ گنبد ارزن‌خاتون، اخلاط
۷۶	۵-۳ مسجد جامع وان
۷۷	۵-۴ مقبره سلطان حمزه، ماردین
۷۷	۵-۵ درب امام، اصفهان
۷۷	۵-۶ گنبد قادم‌پاشاخاتون، ارجیش
۷۸	۵-۷ مسجد کبود، تبریز
۷۹	۵-۸ مقبره زینل‌بیگ، حصن کيفا
۷۹	۵-۹ کاشی‌کاری صفة صاحب مسجد جامع، اصفهان

۸۰	۵-۱۰ مدرسه منصوریه، شیراز
۸۰	۵-۱۱ گنبد امیر بایندره، اخلاط
۸۰	۵-۱۲ مدرسه قاسم پادشاه، ماردین
۸۱	۵-۱۳ چند مسجد کوچک در دیاربکر
۸۱	۵-۱۴ دیگر آثار ترکمانان
۸۲	۵-۱۵ اخبار بناهای ازمیانرفته
۸۴	پی‌نوشت
۸۵	فهرست منابع

فصل ۲۵: معماری روزگار «سلاطین» هند (شیلا بلر و جاناتان بلوم / ترجمه غزل نفیسه تابنده)

۸۷	۱. سلاطین دهلی
۸۷	۲. سلاطین دکن (بهمنیان) و سلاطین بنگال (الیاس شاهیان)
۹۴	۳. سلاطین «شرقی» جونپور، سلاطین گجرات، سلاطین مالوه
۹۶	
۱۰۰	پی‌نوشت
۱۰۱	فهرست منابع

بخش ششم: سرزمین‌های غربی در سده‌های هفتم تا سیزدهم

فصل ۲۶: معماری روزگار عثمانیان متقدم (سیده‌میترا هاشمی)

۱۰۵	۱. گونه‌بناها و آثار
۱۰۷	۱-۱ زاویه
۱۰۷	۱-۲ مسجد
۱۰۹	۱-۳ کلبه
۱۱۲	۱-۴ مدرسه
۱۱۳	۱-۵ مقبره
۱۱۳	۱-۶ حمام
۱۱۴	۱-۷ بازار و خان
۱۱۴	۱-۸ استحکامات
۱۱۵	۱-۹ کاخ
۱۱۵	۲. ویژگی‌های کلی
۱۱۷	پی‌نوشت
۱۱۸	فهرست منابع

فصل ۲۷: معماری روزگار مملوکان (مهنام نجفی)

۱۱۹	۱. مملوکان در مقام حامی معماری
۱۱۹	۲. ویژگی‌های معماری
۱۲۰	۳. کانون‌های آبادانی و آثار معماری
۱۲۱	۳-۱ قاهره
۱۲۱	۳-۲ آثار مملوکان بحری
۱۲۲	۳-۳ آثار مملوکان برجی
۱۲۶	
۱۳۰	پی‌نوشت

۱۳۲	فهرست منابع
۱۳۳	نمونه: مجموعه سلطان حسن، قاهره (مهنام نجفی)
۱۳۳	۱. مکان استقرار
۱۳۳	۲. کالبد
۱۳۵	۳. بانی
۱۳۸	۴. سرگذشت بنا
۱۳۹	۵. روایت‌ها و تفسیرها
۱۴۳	پی‌نوشت
۱۴۴	فهرست منابع
۱۴۶	فصل ۲۸: معماری روزگار حفصیان و مرینیان (شبنم حاجی‌جعفری بیدگلی)
۱۴۷	۱. بندر و بازار
۱۴۸	۲. مسجد
۱۴۸	۲-۱ مساجد حفصیان
۱۵۰	۲-۲ مساجد مرینیان
۱۵۴	۳. مدرسه
۱۵۶	۳-۱ مدارس و زوایای حفصیان
۱۵۷	۳-۲ مدارس مرینیان
۱۶۳	پی‌نوشت
۱۶۵	فهرست منابع
۱۶۷	فصل ۲۹: معماری روزگار نصریان و تأملی در مجموعه کاخ حمرا (مجید حیدری دلگرم)
۱۶۷	۱. نگاهی به تاریخ و جغرافیای نصریان
۱۶۹	۲. معماری نصریان
۱۶۹	۲-۱ بناهای عمومی
۱۷۰	۲-۲ بناهای اقامتی و سلطنتی و لشکری
۱۷۰	۳. مجموعه حمرا
۱۷۱	۳-۱ استقرار و سیمای کلی
۱۷۱	۳-۲ کالبد
۱۸۴	۳-۳ تزئینات و ساخت
۱۸۴	۳-۴ معنا
۱۸۵	پیوست: گاه‌شمار حمرا
۱۸۷	پی‌نوشت
۱۸۸	فهرست منابع
۱۸۹	فصل ۳۰: معماری روزگار عثمانیان متأخر (سیده‌میترا هاشمی)
۱۸۹	۱. هیئت معماران دربار
۱۹۰	۲. عصر سنان
۱۹۴	۳. پس از سنان
۱۹۷	۴. دیگر آثار

۲۰۰	۵. در سرزمین‌های دیگر
۲۰۴	۶. دوره لاله و پس از آن
۲۰۷	پی‌نوشت
۲۰۸	فهرست منابع
۲۱۰	نمونه: کلیه سلیمانیه، استانبول (سیده‌میترا هاشمی، مهدی گلچین عارفی)
۲۱۰	۱. تاریخچه
۲۱۰	۲. طرح کلیه
۲۱۴	۳. مسجد سلیمانیه
۲۱۹	پی‌نوشت
۲۱۹	فهرست منابع

بخش هفتم: سرزمین‌های شرقی در سده‌های دهم تا سیزدهم

۲۲۳	فصل ۳۱: معماری روزگار شیبانیان و دولت‌های خانان (صبا مدنی قهفرخی، دنا شمسی‌زاده حیات‌داودی)
۲۲۳	۱. شیبانیان
۲۲۵	۲. هشترخانیان
۲۲۶	۳. خانان بخارا و خیوه و خوقند
۲۲۷	۴. گونه‌بناها و حامیان
۲۲۸	۴-۱ گونه‌بناها
۲۳۰	۴-۲ حامیان
۲۳۱	۵. کانون‌های آبادانی و هنر
۲۳۱	۵-۱ بخارا
۲۳۷	۵-۲ سمرقند
۲۴۰	۵-۳ ایالت بلخ
۲۴۶	۵-۴ خیوه
۲۵۱	۵-۵ خوقند
۲۵۱	۵-۶ تاشکند
۲۵۳	پی‌نوشت
۲۵۵	فهرست منابع

فصل ۳۲: معماری روزگار صفویان (صفا محمودیان، امیرحسین کریمی)

۲۵۷	۱. بانیان و حامیان
۲۵۸	۲. معماران
۲۵۹	۳. آثار
۲۵۹	۳-۱ مسجد
۲۶۲	۳-۲ مقبره و بناهای یادمانی
۲۶۴	۳-۳ مدرسه
۲۶۵	۳-۴ باغ
۲۶۶	۳-۵ کاخ
۲۶۸	۳-۶ کاروان‌سرا
۲۶۹	۴. ویژگی‌های کلی

۲۷۱	مؤخره
۲۷۳	پی‌نوشت
۲۷۶	فهرست منابع
۲۷۸	نمونه: حمایت از معماری در نیمه دوم دوره صفویان (مهدی سلطانی، روح‌الله مجتهدزاده)
۲۷۹	۱. حامیان معماری
۲۸۰	۲. وزیران حامی
۲۸۲	۲-۱ حاتم‌بیگ اردوبادی
۲۸۳	۲-۲ خلیفه سلطان
۲۸۳	۲-۳ میرزا محمد تقی (ساروتقی)
۲۸۵	۲-۴ شیخ علی خان زنگنه
۲۸۶	مؤخره
۲۸۸	پی‌نوشت
۲۸۹	فهرست منابع
۲۹۰	فصل ۳۳: معماری روزگار گورکانیان هند (ذات‌الله نیک‌زاد)
۲۹۰	۱. نگاهی به تاریخ و فرهنگ گورکانیان
۲۹۱	۲. معماری
۲۹۱	۲-۱ بابر
۲۹۳	۲-۲ همایون
۲۹۴	۲-۳ سوریان
۲۹۴	۲-۴ اکبر
۲۹۸	۲-۵ جهانگیر
۳۰۰	۲-۶ شاه جهان
۳۰۴	۲-۷ اورنگ‌زیب و جانشینانش
۳۰۶	پی‌نوشت
۳۰۷	فهرست منابع
۳۰۸	نمونه: مسجد جامع و مقبره کازرونی در کمبایه گجرات (الیزابت لمبورن/ ترجمه هاله حاج‌یاسینی)
۳۰۹	۱. معرفی بناها
۳۰۹	۱-۱ مسجد جامع و بانی آن
۳۱۴	۱-۲ مجموعه مقبره کازرونی
۳۲۰	۱-۳ مجموعه مقبره‌ها و هم‌نشینی مسجد جامع و مقبره
۳۲۱	۲. معماری خلجی در دهلی و الگوهای به‌کاررفته در مسجد جامع کمبایه
۳۲۱	۲-۱ مساجد پس از فتوح و وجوه تشابه مسجد کمبایه با مسجد قوت اسلام
۳۲۳	۲-۲ توسعه مسجد جامع دهلی به‌دست علاءالدین خلجی
۳۲۴	۲-۳ واژگان پیروزی
۳۲۵	۲-۴ معماری غرب هند پیش از فتح گجرات به دست مسلمانان
۳۲۷	۳. مجموعه مقبره کازرونی
۳۲۷	۳-۱ پیش‌طاق و گنبد؛ زمینه‌های آن در توران و سلطنت قدیم
۳۲۸	۳-۲ الگوهای ایلخانی: پیش‌طاق و جفت‌مناره
۳۲۹	۳-۳ تأثیرهای محلی گجراتی

۳۳۰	۳-۴ معماری مقبره‌های غرب هند پیش از فتح گجرات
۳۳۱	۴. تأثیرهای مسجد جامع و مجموعه مقبره کازرونی
۳۳۱	۴-۱ دوره تغلقیان
۳۳۲	۴-۲ میراث احمدشاهی
۳۳۴	پی‌نوشت
۳۴۰	فهرست منابع
۳۴۴	فصل ۳۴: معماری روزگار افشاریان و زندیان (غزل‌نفسه تابنده)
۳۴۴	۱. سقوط صفویان و برآمدن افشاریان
۳۴۵	۲. معماری و آبادانی در دوره افشاریان
۳۴۷	۳. برآمدن زندیان
۳۴۸	۴. معماری و آبادانی در دوره زندیان
۳۵۲	پی‌نوشت
۳۵۳	فهرست منابع
۳۵۴	فصل ۳۵: معماری روزگار قاجاریان (فرهاد نظری)
۳۵۶	۱. برهه آشوب و آبادانی
۳۵۷	۱-۱ آبادانی شهرها
۳۵۸	۱-۲ مسجد و مدرسه
۳۵۹	۱-۳ کاخ و باغ
۳۶۰	۱-۴ رواج شیوه معماری فرنگی
۳۶۰	۱-۵ دنباله آبادانی
۳۶۲	۲. برهه ستیز و سازش سنت و تجدد
۳۶۲	۲-۱ سلطان متجدد
۳۶۵	۲-۲ توسعه تهران
۳۶۶	۲-۳ مرمت بنا
۳۶۶	۲-۴ راه
۳۶۷	۲-۵ معماران و علوم و فنون معماری
۳۶۸	۲-۶ فراگیری تجدد
۳۶۹	مؤخره
۳۷۰	پی‌نوشت
۳۷۶	فهرست منابع
۳۷۹	تصاویر رنگی
۳۸۹	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۳۹۵	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۴۰۱	واژه‌نامه توصیفی
۴۱۱	برابرنامه اعلام
۴۲۱	اعلام